

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теоретического и славянского языкознания**

Аннотация к дипломной работе

**«ВИДОВРЕМЕННАЯ СООТНЕСЕННОСТЬ ГЛАГОЛЬНЫХ ФОРМ
В СЕРБСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКАХ
(НА ПРИМЕРЕ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТОВ)»**

ТУРАПИНА Татьяна Юрьевна
специальность «Славянская (сербская и русская) филология»

Научный руководитель:
кандидат филологических наук
доцент Ивашина Наталья Васильевна

Минск, 2020

РЕФЕРАТ

Дипломная работа состоит из введения, трех глав, 6 разделов, заключения, списка использованных источников и двух приложений. При подготовке использовалось 32 источника. Общий объем работы составляет 91 страницу.

Ключевые слова – КАТЕГОРИЯ ВИДА, КАТЕГОРИЯ ВРЕМЕНИ, СЕРБСКИЙ ЯЗЫК, РУССКИЙ ЯЗЫК, ВИДОВРЕМЕННАЯ СООТНЕСЕННОСТЬ.

Объект исследования – глагольные формы со значением вида и глагольные временные формы в сербском и русском языках.

Предмет исследования – категория вида и соотношение видового характера глагола с его грамматическими формами, а также категория времени и особенности функционирования в сербском и русском художественной речи глагольных временных форм.

Цель данной работы – выявить особенности функционирования временных форм глагола и грамматической категории вида в русском и сербском языках.

Актуальность данной работы обусловлена важностью передачи при переводе таких значений как регулярность или нерегулярность действия, его завершенность, незавершенность или постоянность в момент речи, а также его отношение к настоящему, прошедшему или будущему времени.

В ходе исследования было отмечено, что и в сербском, и в русском языке категория времени тесно связана с категорией вида, что проявляется во влиянии глагольного вида на временную форму как при ее образовании, так и при переводе. Различия в построении временных форм и использовании глагольного вида могут вызвать трудности при переводе и привести к неточным формулировкам.

Исследование проводилось методом наблюдения и сравнительно-сопоставительного анализа, для подведения его результатов и написания дипломной работы были использованы контекстуальный и описательный методы, а также анализ переводческих трансформаций.

Автор дипломной работы подтверждает, что использованные теоретические источники и другие материалы сопровождаются ссылками на их авторов.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа складаецца з уводзіннаў, трох глаў, 6 раздзелаў, заключэння, спісу крыніц і двух прыкладанняў. Пры падрыхтоўцы выкарыстоўвалася 32 крыніцы. Агульны аб'ём работы складае 91 старонку.

Ключавыя словы - КАТЭГОРЫЯ ВІДУ, КАТЭГОРЫЯ ЧАСУ, СЕРБСКАЯ МОВА, БЕЛАРУСКАЯ МОВА, ТРЫВАЛЬНА-ЧАСАВОЕ СУАДНЯСЕННЕ.

Аб'ект даследавання - дзеяслоўныя формы са значэннем віду і дзеяслоўныя часавыя формы ў сербскай і рускай мовах.

Прадмет даследавання - катэгорыя віду і суадносіны відавога характару дзеяслова з яго граматычнымі формамі, а таксама катэгорыя часу і асаблівасці функцыянавання ў сербскай і рускай мастацкай прамове дзеяслоўных часовых формаў.

Мэта дадзенай работы - выявіць асаблівасці функцыянавання часовых форм дзеяслова і граматычнай катэгорыі віду ў рускай і сербскай мовах.

Актуальнасць дадзенай работы абумоўлена важнасцю перадачы пры перакладзе такіх значэнняў як рэгулярнасць або нерэгулярнасць дзеяння, яго завершанасць, незавершанасць або пастаяннасць ў момант гаворкі, а таксама яго стаўленне да сучаснасці, прошлага або будучага часу.

У ходзе даследавання было адзначана, што і ў сербскай, і ў рускай мове катэгорыя часу цесна звязана з катэгорыяй віду, што праяўляецца ва ўплыве дзеяслоўнага віду на часовую форму як пры яе ўтварэнні, так і пры перакладзе. Адрозненні ва ўтварэнні часовых форм і выкарыстанні дзеяслоўнага выгляду могуць выклікаць цяжкасці пры перакладзе і прывесці да недакладных фармулёвак.

Даследаванне праводзілася метадам назірання і параўнальна-супастаўляльнага аналізу, для падвядзення яго вынікаў і напісання дыпломнай працы былі выкарыстаныя кантэкстуальны і апісальны метады, а таксама аналіз перакладчыцкіх трансфармацый.

Аўтар дыпломнай працы пацвярджае, што выкарыстаныя тэарэтычныя крыніцы і іншыя матэрыялы суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

SUMMARY

Diploma work consists of an introduction, three chapters, 6 sections, conclusion, list of references and two applications. In the preparation of the diploma work 32 sources are used. Total volume of the diploma work is 91 pages.

Keywords - CATEGORY OF ASPECT, CATEGORY OF TENSE, SERBIAN LANGUAGE, RUSSIAN LANGUAGE, TEMPORARY RELATIONSHIP.

The object of the study is verb forms with the meaning of the aspect and verb tenses in the Serbian language and the Russian language.

The subject of the study is the category of aspect and the correlation of the aspectual character of the verb with its grammatical forms, as well as the category of tense and special aspects of the functioning of verb tenses in the Serbian and the Russian artistic speech.

The purpose of the study is to identify the special aspects of the functioning of verb tenses and the grammatical category of aspect in the Serbian and the Russian languages.

The relevance of this work is specified by the importance of transmitting such meanings as regularity or irregularity of the action, its completeness, incompleteness, or regularity at the moment of speech, as well as its relation to the present, past or future tense.

In the course of the study, it was observed that the category of tense is closely related to the category of aspect in both Serbian and Russian, which is manifested in the influence of the aspect of the verb on the tense form both in its formation and in translation. Differences in the formation of tense forms and in the use of the verbal aspect can cause difficulties in translation and lead to inaccurate formulations.

The study was conducted with the method of observation and comparative analysis; contextual and descriptive methods, as well as an analysis of translation transformations, were used to summarize its results and write a diploma work.

The author of the diploma work confirms that the theoretical sources used and the other materials are accompanied with references to their authors